AKMEOLOGIK YONDASHUVLAR VA O‘QITUVCHILIK KASBIDA SHAXSIY POTENSIALNI RIVOJLANTIRISH

Anarbayeva M.Sh.,
GDPI magistranti
Email:shokirjonovamuhlisa@gmail.com

Annotatsiya. Akmeologik yondashuv shaxsning eng yuqori potentsialiga erishish uchun zarur bo‘lgan psixologik va pedagogik usullarni o‘rgatishga qaratilgan. Maqolada o‘qituvchining shaxsiy rivojlanishida akmeologik yondashuvning o‘rni, ahamiyati va uning kasbiy kompetensiyalarini shakllantirish va pedagogik faoliyatdagi muvaffaqiyatga erishishda qanday ahamiyatga ega ekanligi tahlil qilinadi. Shuningdek, o‘qituvchining emotsional va intellektual rivojlanishi, motivatsiyasi, o‘zini anglash va professional o‘sish jarayonlari orqali shaxsiy potentsialni maksimal darajaga yetkazish imkoniyatlari yoritiladi.

Kalit so‘zlar: Akmeologik yondashuv, shaxsiy potensial, o‘qituvchilik kasbi, kasbiy rivojlanish, pedagogik kompetensiya, shaxsiy rivojlanish, motivatsiya, emotsional rivojlanish, intellektual rivojlanish, pedagogik faoliyat, o‘qituvchining kompetensiyasi.

Абстрактный. Акмеологический подход направлен на изучение психологических и педагогических методов, необходимых для достижения высшего потенциала личности. В статье анализируется роль и значимость акмеологического подхода в личностном развитии преподавателя, а также его влияние на формирование профессиональных компетенций и достижение успеха в педагогической деятельности. Также рассматриваются возможности максимального раскрытия личностного потенциала через эмоциональное и интеллектуальное развитие, мотивацию, самосознание и профессиональный рост.

Ключевые слова: акмеологический подход, личностный потенциал, профессия преподавателя, профессиональное развитие, педагогическая компетенция, личностное развитие, мотивация, эмоциональное развитие, интеллектуальное развитие, педагогическая деятельность, компетенция преподавателя.

Abstract. The acmeological approach is focused on teaching the psychological and pedagogical methods necessary to achieve an individual's highest potential. The article analyzes the role and significance of the acmeological approach in the personal development of a teacher, as well as its importance in shaping professional competencies and achieving success in pedagogical activities. Additionally, the article explores how emotional and intellectual development, motivation, self-awareness, and the process of professional growth contribute to maximizing personal potential.

Keywords: Acmeological approach, personal potential, teaching profession, professional development, pedagogical competence, personal development, motivation, emotional development, intellectual development, pedagogical activity, teacher competence.

O‘qituvchilik kasbi – nafaqat bilim berish, shuningdek o‘quvchi va talabalarni tarbiyalash va ularning intellektual hamda emotsional rivojlanishiga hissa qo‘shuvchi eng muhim jarayondir. O‘qituvchi o‘z kasbini muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun unda nafaqat pedagogik bilimlar, balki shaxsiy salohiyatini rivojlantirishga ham ehtiyoj sezadi. Shu sababli, o‘qituvchi o‘z ustida puxta ishlashi va shaxsiy potensialini oshirishi uning kasbiy faoliyatini samarali bo‘lishi uchun muhim. Akmeologik yondashuvlar – bu shaxsning eng yuqori natijalarga erishish uchun o‘z imkoniyatlarini maksimal darajada ochishga qaratilgan ilmiy yondashuvdir. O‘qituvchilik kasbida akmeologik yondashuvlar o‘qituvchining kasbiy va shaxsiy rivojlanishini birlashtirib, uning muvaffaqiyatli pedagogik faoliyatini ta'minlaydi.

Agar o‘qituvchilar o‘z shaxsiy potensialini akmeologik yondashuvlar yordamida rivojlantirsa, ular nafaqat pedagogik kompetensiyalarini oshiradi, balki o‘z-o‘zini anglash, stressni boshqarish, emotsional intellekt va muloqot ko‘nikmalarini yaxshilaydi va bu o‘quvchilarga yanada samarali ta'lim berish imkoniyatini yaratadi. Bunda o‘qituvchining shaxsiy o‘sishi, uning pedagogik faoliyatining sifatini oshirib, o‘quvchilarning o‘qishdagi muvaffaqiyatini ham yuqori darajaga olib keladi.O‘qituvchilik kasbida shaxsiy potensialni rivojlantirishda akmeologik yondashuvlar muhim rol o‘ynaydi. Akmeologiya, insonning eng yuqori natijalarga erishishini ta'minlaydigan fan bo‘lib, o‘qituvchining shaxsiy va kasbiy rivojlanishini birlashtiradi.

O‘qituvchining shaxsiy salohiyatini rivojlantirish uchun, uning pedagogik kompetensiyasi, muloqot va ijtimoiy ko‘nikmalari, emotsional barqarorlik va stressni boshqarish qobiliyatlari zarur. Bu ko‘nikmalar o‘qituvchining samarali ta'lim berishiga yordam beradi. Akmeologik yondashuvlar o‘qituvchining o‘zini takomillashtirishga intilishiga va natijada o‘quvchilarga sifatli ta'lim berishga imkon yaratadi. Shaxsiy va kasbiy rivojlanish, o‘qituvchining ish samaradorligini oshiradi va uning pedagogik faoliyatining muvaffaqiyatiga bevosita ta'sir qiladi.

Akmeologik yondashuvlar o‘qituvchilik kasbida shaxsiy potensialni rivojlantirishda katta rol o‘ynaydi, chunki bu yondashuvlar o‘qituvchilarning kasbiy va shaxsiy salohiyatlarini oshirishga yordam beradi. O‘qituvchining emotsional intellekti, muloqot va stressni boshqarish ko‘nikmalari, ta'lim sifatini yaxshilashda muhim ahamiyatga ega.Biroq, akmeologik yondashuvlarning samaradorligi o‘qituvchilar orasida turlicha bo‘lishi mumkin. Ba'zi o‘qituvchilar bu yondashuvni muvaffaqiyatli amalga oshirsa, boshqalari uchun u qiyin yoki cheklangan resurslar tufayli kamroq samarali bo‘lishi mumkin. Shuning uchun, bu yondashuvlarni amaliyotga joriy qilishda o‘qituvchilarning individual ehtiyojlari va mavjud sharoitlar hisobga olinishi lozim.

Akmeologik yondashuvlar o‘qituvchilik kasbida shaxsiy potensialni rivojlantirishda muhim rol o‘ynaydi. Ular o‘qituvchilarning pedagogik va shaxsiy salohiyatlarini oshiradi, ta'lim sifatini yaxshilaydi. Biroq, bu yondashuvlarning samaradorligi o‘qituvchining individual xususiyatlari va mavjud sharoitlarga bog'liq.

Agar o‘qituvchilarni doimiy ravishda qo‘llab-quvvatlab, zarur resurslar taqdim etilsa, akmeologik yondashuvlar ularning professional o‘sishiga katta hissa qo‘shadi va o‘quvchilarga sifatli ta'lim berishga imkon yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1.Ахмадов, Н. Р. (2021). Суицидальное поведение подростков. Вестник интегративнойпсихологии.(журнал для психологов), 13-15.

2.Деркач А.А. Методолого-прикладные основы акмеологических исследований.-М.:1999 2. Сластенин В.А., Подымова Л.С. Педагогика: инновационная деятельность. М.: ИЧП "Издательство Магистр", 1997. – 224с

3.Tillayeva G. Akmeologiya asoslari: o‘quv qo‘llanma /. O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi. — T.: «Tafakkur Bo‘stoni», 2014. —192 b.

4.Shayxova X.A. Ma'naviyat — kamolot ko‘zgusi. — T.: G‘afur G‘ulom nomidagni NMIU, 2009. 115-b.